

S. Andreas - 3de Zondag van de Advent - 13 Dec. 2015

Inleiding.

Met de woorden 'bekeer je, effen de weg voor de Heer' riep Johannes de Doper vorige zondag op tot bekering. Vandaag in het evangelie komen allerlei mensen, met name belastingambtenaren en soldaten, naar hem toe met de vraag: 'U zegt wel 'bekeer je', maar wat moeten wij dan doen?' We gaan nadenken over wat Johannes antwoordt.

Preek:

Zelden hoor je zo'n optimistisch geluid van profeten als vandaag in de eerste lezing van de profeet Sefanja. De reden daartoe wordt genoemd: God is in je midden. Letterlijk staat er: 'God is binnen uw muren'; twee keer wordt dit gezegd, en Sefanja wijst naar het prachtige oudtestamentische beeld: Zoals een bruidegom zich buigt over zijn bruid en zijn liefde stilletjes laat blijken, zo zal God zijn volk nabij zijn.

Toch klinken deze vreugdetonen van de profeet in een tijd waarin het niet goed gaat in de wereld. Je zou het boek Sefanja in zijn geheel moeten lezen; het is heel kort. Het visioen van vreugde en optimisme komt na een serie van dreigementen: "Zo spreekt God: de rijksgroten, de kooplui, de geldafwegers zal ik straffen; rechters zijn als wolven, profeten zijn zwetsers en bedriegers, en priesters schenden wat heilig is." Die dreigementen liegen er niet om. En toch houdt de profeet Sefanja vast aan zijn visioen: Er zit veel fout, God lijkt afwezig, en toch is Hij ons nabij, is Hij binnen onze muren.

Eigenlijk beluisteren wij hetzelfde in de tweede lezing: Johannes de Doper trekt ook van leer tegen alles wat onrecht is in zijn tijd; bij uitstek is ook hij een profeet, die naderend onheil aankondigt. God zal het kaf verbranden; Hij lijkt afwezig in plaats van aanwezig. Om ruimte voor God te maken, om Hem binnen onze muren te krijgen, zal er iets moeten gebeuren van onze kant, zegt Johannes: terugkeren op onze schreden, ons bekeren. Vandaag geeft hij concrete aanwijzingen: Als je kleren en eten voldoende hebt, moet je delen met hen die niets hebben; dat geldt voor alle mensen zonder uitzondering. Maar voor twee groepen heeft hij een bijzonder woord. Waarschijnlijk bestonden er misbruiken in zijn tijd, en profiteerden vooral soldaten en belastingambtenaren van hun positie om mensen het leven zuur te maken en uit te buiten. Bekering - zo blijkt - is heel concreet, begint dicht bij huis en uit zich in het gewone leven van elke dag.

Het evangelie van Lucas wordt ook wel het evangelie van de armen genoemd. In zijn ogen heeft armoede alles te maken met de oneerlijke verdeling van de goederen der aarde. Armoede ontstaat namelijk, wanneer rijken zich toe-eigenen wat van ons allemaal is. Lucas keert zich fel tegen dit onrecht, omdat het volgens

hem niet te verenigen is met het koninkrijk van God. Voor Lucas is iedereen die ellende ervaart arm, dus ook zieken, gehandicapten, weduwen, wezen, gevangenen; kortom iedereen die, hoe dan ook, buiten de samenleving geraakt is, of voor wie geen plek gemaakt wordt in de samenleving, ik denk aan vluchtelingen. In het koninkrijk van God waar Jezus voor gaat, is de tegenstelling rijk/arm niet acceptabel en moet de wereld uit. Daarom legt Lucas al in een vroeg stadium de bal op de stip; hij laat de voorloper al zeggen wat nodig is in het rijk van God.

Als dit inderdaad zo'n wezenlijk gegeven is - het met elkaar delen wat we nodig hebben om menswaardig te leven - dan kunnen we niet zeggen, dat het er vandaag in onze wereld zo mooi uitziet. Er is werk aan de winkel. Het schijnt erg moeilijk te zijn: "een kameel gaat eerder door het oog van een naald dan dat een rijke een veer laat".

Wat zou Johannes de Doper te zeggen hebben aan de politici vandaag?
Niemand mag tekort hebben aan kleding of voedsel; de lasten moeten gedeeld worden; armen mogen wat dat betreft niet extra belast worden en rijken ontzien.

Wat zou het betekenen voor ons als parochiegemeenschap? We breken wanneer wij hier samen komen het brood met elkaar. Is dit een leeg gebaar, of krijgt het ook echt gestalte buiten onze muren? Zien wij als gemeenschap de mensen, die tekort komen? Hebben wij oog voor hen, en delen wij met hen wat wij hebben?

En hoe ligt dit op grotere schaal, op wereldschaal? Zien wij dat onze manier van leven iets van doen heeft met het lot van mensen aan de andere kant van de wereld? En impact heeft op generaties na ons? Paus Franciscus laat hier geen misverstand over bestaan, in zijn encycliek *Laudato si*.

Zouden we dán - als we van dit alles serieus werk maken - ook niet met recht mogen zeggen, wat de profeet Sefanja zegt: God is binnen onze muren? Binnen deze muren van de Kamer van Gabriël? En daar oprecht blij om zijn?